No. 1490 Zaterdag 20 Juli 1912. 29ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali tuer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

CURAÇAO VOORUIT!

Jarenlang noemde men Curaçao „een noodlijdende Kolonie".

En wij verdienden dien naam ten volle.

De vaste bodem was zoo goed als geheel onder ons weg gezakt, wij zaten diep in den modder, tot stikkens toe. Aan uitkomen durfden wij niet meer denken; wij verwachtten een langzaam sterven door gebrek aan lucht.

En zie, daar kwam verademing.

Als in wanhoop spanden wij gezamenlijk alle krachten in en wrongen ons los. 't Was nog wel weinig, maar wij konden toch weer vrijer ademhalen, onze krachten namen weer toe.

Had men op dit bewijs van leven gewacht?

Als om strijd snellen nu krachtige mannen toe en helpen mee ons uit het moeras te trekken.

Hard wil het nog niet; de drassige bodem zuigt zich stijf aaneen, maar wij voelen toch dat we winnen.

Moed en volharding!

Als men nog een weinig volhoudt met mannenkracht ons omhoog te werken, zullen we plotseling losschieten, den modder uit, de hoogte in met snelle vaart.

Curaçao Vooruit!

Het is geen zegekreet nog over reeds behaalde overwinning, maar een aansporing tot volharding.

Wij voelen, dat wij zoo langzamerhand over het doode punt heen geraken en dan — Curaçao vooruit!

Mogen wij even wijzen op een paar hoofdfeiten, welke dit blijde vooruitzicht voor ons openden?

Curaçao was noodlijdend uit gebrek aan kapitaal. Daar moest geld komen op Curaçao.

En geld kwam in de Kolonie.

Tonnen gouds stortte reeds jaren achtereen de hoedenindustrie over ons uit. Het vorig jaar een half millioen, dit jaar hoopt het zeker op tot een vol millioen, want deze industrie is vol leven en breidt zich steeds krachtiger uit.

Dertig duizend Gulden bracht de katoencultuur verleden jaar op St. Eustatius alleen, en de eerste drie maanden van dit jaar reeds 50.000 Gld. aan St. Eustatius en St. Martin samen; ook hier dus leven, dat is vooruitgang.

Onder Gods vruchtbaarmakenden zegen bracht de onder ons wederopgelevende energie dit geld op eigen bodem voort; we werden weer actief en leefden weer wat op.

Toen kwam er ook hulp van buiten.

Het eerst uit het Moederland. De „Eerste Sisal Cultuur Maatschappij" had den moed geld te steken in een Curaçaosche onderneming.

Dit voorbeeld werkte.

Reeds kwam een aanvrage in, wederom uit het Moederland, om 500 H.A. gronds van St. Eustatius te mogen beplanten met katoen. Als die onderneming slaagt, zal er ook goud gaan vloeien over den Gouden Rots, en armoede daar geweken zijn.

Maar daar is meer.

Mochten wij verleden week vermelden, dat een nieuwe Maatschappij „Struisvogelpark Albertine" was opgericht en de Plantage „Choloma" had aangekocht, thans verheugt het ons niet weinig, dat er opnieuw veel geld in de Kolonie zal komen door de totstandkoming van een Engelsche Maatschappij, welke de plantages Fuik, Oranjeberg, Duivelsklip en Kl. St. Joris heeft aangekocht. De koop is reeds gesloten, maar de overdracht moet nog plaats hebben. De Firma BASEL VINER, & Co. van Liverpool is van plan deze gronden met sisal en cocos te beplanten. Op het einde dezer maand wordt reeds een der firmanten hier verwacht.

Zijn wij wel ingelicht, dan bestaat mede het plan op Curaçao een fabriek op te richten tot het verwerken der cocosvezel en der copra. Daar Curaçao vooreerst nog geen voldoend materiaal kan leveren voor deze fabriek, zal men de cocosnoten uit Venezuela en Colombia betrekken.

Zoo zien wij reeds een begin gemaakt met de sisalcultuur in de Benedendistricten, terwijl een tweede maatschappij een dergelijke onderneming zal aanvangen in het Bovendistrict.

Binnen weinige jaren zal een groot gedeelte van Curaçao onder sisal zijn gebracht en de droom van den Heer HAMELBERG verwezenlijkt.

Wat ons zoo buitengewoon aanstaat bij deze nieuwe culture is, dat landbouw, handel, nijverheid en scheepvaart daarbij gelukkig samenwerken. Het is een culture, welke aan vele handen werk en verdiensten zal geven.

Ook de toekomstige vezel- en coprafabriek zal veel vracht geven aan onze zeilvaart, daar de noten van de Kust gehaald zullen worden.

Deze nieuwe maatschappij zal dus heel wat leven en vertier met zich brengen.

Dit alles zijn reeds zekere, vaststaande feiten, die bewijzen, dat er reeds meer geld in de Kolonie is gekomen, terwijl zij voor de toekomst nog heel wat nieuw kapitaal beloven.

Op deze wijze zullen wij spoedig uit den modder geraken, weer vasten grond onder de voeten krijgen en in staat zijn over het doode punt heen te springen, als onze inkomsten de uitgaven zullen overtreffen.

En nu spreken wij nog niet eens over de goede vooruitzichten, welke er bestaan, dat eerlang de phosphaatmijnen van Sta. Barbara weder zullen geopend worden.

Wij zwijgen ook over het gelukkig begin der werkzaamheden aan de verbetering onzer haven.

Curaçao vooruit!

Span al uw krachten in; schud al uw leden wakker, daar liggen er nog te veel in een lethargischen slaap en schijnen niets te voelen van de vitale kracht, welke reeds anderen leden door de aderen stroomt; Curaçao sta vast op beide beenen; keer het donkere verleden den rug toe en staar met moed in de blijde toekomst.

CURAÇAO VOORUIT!

EEN OUD-STATIAAN.

Te Londen in het *Imperial Institute*— het grootsche gebouw, waarin uitgebreide verzamelingen van produkten van alle Britsche koloniën zijn uitgestald, waarin ook de Londensche universiteit met haar meer dan vier duizend studenten haar hoofdzetel heeft — werd van den 27 Mei tot 3 Juni van dit jaar het XVIIIe. internationale Amerikanisten Congres gehouden.

Het eerste congres van dien aard kwam te Nancy in 1875 bijeen, en volgens een besluit op het congres van 1900 te Parijs genomen, hebben deze wetenschappelijke bijeenkomsten om de twee jaar beurtelings in Europa en in Amerika plaats.

Het doel van het Amerikanisten-Congres is, bevordering van het wetenschappelijk onderzoek van de geschiedenis van de Nieuwe Wereld en van haar bewoners. De voornaamste onderwerpen, die op het Congres behandeld worden, zijn 1o. de Amerikaansche volksstammen, hun oorsprong, verspreiding, geschiedenis, lichamelijke kenmerken, talen, gewoonten en godediensten. 2o. de oude gedenkteekenen en de Amerikaansche archaeologie. 3o. geschiedenis van de ontdekking en van de Europeesche inbezitneming.

Het laatste congres te Londen werd geopend door den bekenden Engelschen geleerde en ontdekkingsreiziger, den hoogbejaarden SIR CLEMENTS MARKHAM. Het eere-comité werd gepresideerd door Z. K. H. den hertog van Cannaught, waarin mede de hertog van Argyll, graaf Curzon, Graaf Grey en de markies van Hamilton zitting hadden. De voornaamste beschaafde staten hadden hun wetenschappelijke mannen en gedelegeerden gezonden. Ook de Nederlandsche regeering was vertegenwoordigd door Jhr. L. C. van Panhuys, die belangrijke mededeelingen deed over ontdekkingen in Nederlandsch Guyana (Suriname).

* * *

Het bovenstaande moge eenigszins een denkbeeld geven van 't doel en het hoog wetenschappelijk gehalte dezer congressen. Meer bijzonder moge het als inleiding strekken om den lezer nader bekend te maken met een man, die een werkzaam aandeel nam aan dit congres, nl. met Dr. Warran Currier, die de zitting van 29sten Mei presideerde, en die door zijn afkomst, opvoeding en wetenschap in nauw verband staat met onze kolonie en het Moederland, en op wien wij met recht trotsch mogen zijn. De Nederlandsche gedelegeerde Jhr. Panhuys noemt Dr. Warren Currier: „een sympathiek priester van Nederlandsche „afkomst, geboren op St. Eustatius, „thans priester te Washington, in„dertijd studiegenoot van Zijn Emi„nentie Kardinaal van Rossum. Fa„ther Currier is een groot en beschei„den geleerde, met den rustigen, „vertrouwen schenkenden oogopslag, „van een gemoed, dat geheel in „evenwicht is, en die niet alleen daar„om in de Vereenigde Staten popula„riteit geniet, omdat hij een achter„kleinzoon is van den Hollandschen „Gouverneur de Graaff, die het eerst „de vlag der Vereenigde Staten liet „salueeren, maar ook om zijn hu„mor en welsprekendheid".

Het is waarschijnlijk de eerste maal, dat de naam van Dr. Warren Currier in onze kolonie bekend wordt. Onze kolonie is helaas niet rijk aan geleerden, die zich door hun wetenschap een reputatie verworven hebben ook buiten de grenzen van Moederland en koloniën, en daarom des te meer mogen wij er een in stellen, degenen, die wij „de onzen" kunnen noemen, ook in eigen kring bekend te maken en mede te werken om hun namen in de herinnering van tijdgenoot en nageslacht te doen voortleven.

De volgende biographische bijzonderheden bieden de gelegenheid het korte bericht van de hand van Jhr. Panhuys aan te vullen en eenigermate te rectificeeren.

Dr. Warren Currier is eigenlijk geboren op St. Thomas, doch bracht zijn jeugd van zijn 3e tot 't 10e jaar op St. Eustatius door. Hij zelf was van huis uit katholiek, doch zijn moeder was een bekeerlinge uit het protestantisme. Hij is inderdaad een achterkleinzoon van Johannes de Graaff, den meest beroemden gouver-

ONDERHOUDEND ALLERLEI

De moderne Walvischvangst.

Hoewel de zucht naar avonturen en de vreugde in de aanwending van lichamelijk kracht altijd de walvischvangst hebben bevorderd, kan men toch wel zeggen, dat bij die opwindende jacht het materieele voordeel steeds op den voorgrond heeft gestaan. De Basken moeten het volk zijn, dat het eerst stelselmatig de walvischvangst, heeft uitgeoefend en wel in de veertiende of vijftiende eeuw. De voor de walvischvangst bestemde schepen waren kruisers, die alleen, of tot kleine groepen vereenigd, groote zeereizen moesten maken al naar gelang van de jachtterreinen, die ze opzochten, vijf of acht maanden of zelfs wel een of meer jaren onderweg bleven, bijvoorbeeld op tochten door de wereldzeeën. Zoo'n kruiser had steeds een aantal booten bij zich, die licht, maar bijzonder sterk gebouwd waren, geen kiel hadden en aan weerszijden zeer puntig toeliepen, om zoo ongehinderd en snel mogelijk elke beweging te kunnen uitvoeren. Elk van die booten, waarvan bij een groote walvischvaarder gewoonlijk vier aanwezig waren, was met zes personen bemand, den harpoenier, de stuurman en vier roeiers, en had als jachtgerei gewoonlijk vier harpoenen aan boord, verscheidene lansen, een zeer zwaar geweer, dat puntige granaten afschoot, een spekspade, een bijl en een groot mes. Het belangrijkste deel van het vanggereedschap was een meer dan duimdikke, ongeveer 350 vadems (1 vadem is 6 voet of 1.83M.) lange en van het beste touw vervaardigde lijn, aan welker voorste eind de harpoen was bevestigd, of liever de harpoenen, want gewoonlijk waren er twee aan aparte uiteinden van de lijn bevestigd, die de harpoenier den walvisch kort na de ontmoeting snel na elkander „gaf".

Had het ijzer gegrepen, dan werd de boot zoo vlug mogelijk teruggeroeid, en dan begon de strijd, het vluchten en onderduiken van het getroffen dier en de onvermoeide vervolging door de jagers. De kamp duurde tien, twintig of dertig minuten en soms ook wel dubbel zoo lang, en eindigde gewoonlijk daarmee, dat het vermoeide en in den regel herhaaldelijk gekwetste beest met de lans of het geweer ter dood gebracht werd.

Bij den langen duur van de tochten kon natuurlijk de buit niet naar een haven worden gesleept, maar men moest terstond beginnen met de berging van wat er te gebruiken viel. Als de kostbare deelen waren geborgen, wat ongeveer in vier tot acht uur het geval was, dan werd de verbinding doorgesneden, en de resteerende vormlooze massa werd aan de golven overgelaten. Maar in de laatste tientallen van jaren heeft de wijze, waarop de walvischvangst wordt uitgeoefend, een groote verandering ondergaan. Men stuurt geen groote schepen meer voor langdurige tochten uit, maar legt op de plaatsen, waar de walvisch, die een kuddedier is en er van houdt periodiek bepaalde voederplaatsen op te zoeken, geregeld verschijnt, stations aan voor de walvischvangst of ook wel groote factorijen, zooals thans bijvoorbeeld de Pacific Whaling Company in Britsch-Columbia en de Tyee-Company aan de kust van Alaska bezitten.

Men treft die stations ook aan op de kust van Finmarken van Tromso af, en ze bestaan uit een fabrieksgebouw met nevengebouwen. Men heeft er een paar stoombooten tot zijn beschikking, die als de gelegenheid zich voordoet, tochten ondernemen, zelden langer dan een dag uitblijven en vaak wel twee of meer vangsten op denzelfden dag uitvoeren. Die stoombooten hebben in plaats van een boegspriet, een platform, waar een harpoenkanon op staat. Het schietwerktuig is een zware harpoen van smeedijzer, die een ongeveer zeven centimeter dik touw met zich meevoert, waardoor bij een raak schot de walvisch aan het schip wordt vastgehecht. De harpoen heeft echter buitendien in een afzonderlijke ruimte in de schede nog een lading springstof, en als het touw door de beweging van het verwonde dier strak wordt gespannen, breekt een glazen buis, welker inhoud de lading ontsteekt. Menigmaal doodt een harpoenier den jachtbuit al bij het eerste schot, maar vaak moet hij ook herhaaldelijk vuren en het gebeurt ook wel, dat het tusschen het dier en zijn vervolgers tot denzelfden, verbitterden strijd komt, als bij de harpoeneering naar den ouden trant. Dan moet de harpoenier ook nu nog den laatsten doodelijken stoot met de handlans toebrengen.

De soorten van walvisschen, die bij de groote vangsten in Britsch Columbia, en Alaska voornamelijk worden buitgemaakt, zijn de Bultrug of Humpback van den Engelschen, dien de Noren Norohval noemen en de vinvisch, dien de Engelschen Razorback en de Noren Sildrör noemen. Beide behooren tot de gevoorde walvisschen, die hun naam dragen naar de evenwijdige, in de lengte loopende groeven of voren, die hun keel, hals, borst en een deel van den buik bedekken. De Bultrug wordt wel 15 meter lang; de borstvin is ongeveer een meter breed en drie tot vier meter lang en de staartvin heeft uitgespreid een breedte van bijna vier meter. De vinvisch daarentegen is lang niet zoo plomp en dik, maar veel slanker, bij kan vijf-en-twintig meter lang worden.

Aan de westkust van Noord-Amerika is een der belangwekkendste verschijningen de gevoorde walvisch, dien de Noord-Amerikanen Sulphurbottom of Zwavelbuik noemen, den grootsten van alle walvisschen. Men heeft een exemplaar gevangen, dat 29 meter lang was en 147 tonnen woog. Het is toch geen lomp, maar eerder een slank dier met zeer donkere huid aan den bovenkant, lichtgeel aan den gevoorden onderkant.

De walvisschen, die door de stoombooten aan de kusten van Britsch Columbia en Alaska worden gevangen, worden met een ijzeren ketting die om hun staartvin wordt geslagen, aan den boeg van de boot bevestigd en zoo naar het station gebracht. Om dat mogelijk te maken moeten ze drijvend worden gehouden en daarom kunstmatig worden opgeblazen, wat door middel van een zich aan boord bevindende luchtpomp en lange gumibuis gebeurt, van voren uitloopt in een spits toeloopende metalen buis. Het spitse metalen uiteinde wordt den dooden walvisch in het lijf geboord, en als het cadaver zoo ver opgeblazen is, dat het niet meer zinkt, dan wordt de buis verwijderd en de opening gesloten met werk en dichtgebreuwd. Wanneer op een uittocht meer dieren gevangen worden, dan in één keer naar het station kunnen worden gesleepteerd, dan bevestigt men aan elken walvisch, zoodra hij is opgeblazen, een drijvende boei met een vlagje erop en haalt ze op, als het goed uitkomt.

Op de walvischstations wordt zooveel mogelijk alles mechanisch verricht, en zoo heeft ook het opsleepen van den dooden walvisch tegen de helling aan het strand plaats met een stoomwindas. Ook het ontspekken wordt gedaan met een machine, die de speklagen van de massa der spieren zoo vlug en glad afneemt, alsof een sinaasappel werd geschild. Niets van het dier gaat verloren, en evenals het spek dient ook het vleesch en de beendermassa ter bereiding van traan. Uit de ovette en kunstmatig gedroogde vleeschvezel en ook uit het bloed en de gemalen beenderen wordt een uitstekende kunstmest bereid. Zelfs het water waarin het vet is uitgekookt, is nog bruikbaar voor de bereiding van vischlijm.

(De Aarde en haar Volken.)

neur van St. Eustatius (1776-1781) onder wien het eiland het toppunt van zijn bloei bereikte en met zijn 30.000 inwoners en fabelachtigen rijkdom den naam verwierf van „Golden Rock". (Over de Graaff leze men het interessante artikel van den Heer J. H. J. Hamelberg: *Een bladzijde uit de geschiedenis van St. Eustatius*, in het vierde jaarverslag van 't G. T. L. en Volkenkundig Genootschap bl. 114).

De jongen Warren-Currier werd om zijn roeping voor het priesterschap te volgen, naar Nederland gezonden, waar hij in Roermond zijn humaniora en de hoogere studies voltooide en priester werd gewijd. Daar had hij tot zijn studiemakkers Kardinaal van Rossum en den lateren Missionaris van Curaçao pastoor v. Koolwijk. Met dezen laatste was hij tegelijkertijd in Suriname als missionaris werkzaam. Nagenoeg ter zelfdertijd verlieten beiden de missie van Suriname, Pastoor v. Koolwijk om zich in onze kolonie te vestigen, Currier om zich naar de Vereenigde Staten te begeven, waar hij een beroemd man werd, die zich, ook in de bijzondere vriendschap van Teddy, den oudpresident Roosevelt, mag verheugen. Het is wel opmerkelijk dat beide oud-missionarissen van Suriname, zoowel van Koolwijk als Currier, zich een grooten naam verworven hebben op het gebied der ethnographie van de oorspronkelijke bewoners van Amerika. Pastoor van Koolwijk opende door zijn opgravingen en ontdekkingen op Westpunt en Aruba voor de wetenschappelijke wereld de kennis omtrent de Caraïben, de eerste bewoners onzer eilanden. Op het XIVe Amerikanisten-Congres in 1904 te Stuttgart gehouden, werden de resultaten dier ontdekkingen in een *Festgabe* door den Nederlandschen gedelegeerde Dr. SCHELTZ aan het congres aangeboden. WARREN CURRIER, die den graad van *doctor philosophiae* verwierf, is onder meer ook schrijver van een interessant werk over de oudste bewoners van Chili en Peru, dat tot titel draagt: *Lands of the Southern Cross*. Ook in 1910 was Dr. WARREN CURRIER gedelegeerde der Amerikaansche regeering van het Congres te Buenos Aires gehouden. In datzelfde jaar ontving hij zijn benoeming tot bisschop van de Philippijnen, doch moest wegens gezondheidsredenen voor die vereerende benoeming bedanken. Juist twee jaren geleden trok hem het eiland zijner kinderjaren onweerstaanbaar aan en bracht hij een bezoek aan St. Eustatius en was daar de gast van pastoor J. P. Delgeur. Vermelding verdient nog, dat Rev. Dr. WARREN CURRIER niettegenstaande hij in Washington woont, en den grootsten tijd zijns levens in de Vereenigde Staten doorbracht, de taal van onze kolonie nog niet vergeten is, en uitstekend Hollandsch schrijft.

P. A. E.

Katoencultuur op Saba.

In de, helaas, zeer schaarsche gedenkschriften die er bestaan over Saba's verleden kan men aangeteekend vinden — en eene mondelingsche overlevering bevestigt dit — dat in den ouden tijd naast indigo, koffie aardappelen etc. veel katoen op dit eiland verbouwd werd. De meest bejaarden op dit eiland kunnen zich nog even herinneren hoe die cultuur begon te kwijnen en ten slotte geheel is opgegeven.

En nadien bleef tot vóór ongeveer 40 jaar geleden katoen op Saba ongeplant.

Toen, op het voorbeeld hunner voorvaderen, begonnen de Sabaneezen opnieuw met deze cultuur, meenend daarin eene rijke bron van inkomsten te kunnen vinden.

Doch men kwam bedrogen uit. Katoen groeide en bloeide en droeg goed, de kwaliteit was ook niet van de slechtste, maar ongelukkigerwijze kon men het product niet voor een goeden prijs kwijt. De onkosten voor verbouwen en uitvoeren waren te hoog om zelf maar gedekt te worden door den prijs, die toen voor katoen betaald werd.

Bestond dan de moeilijkheid van den uitvoer niet in den ouden tijd, was de katoencultuur in het verleden in betere condities, en daardoor een rijke of minder rijke bron van inkomsten voor velen of enkelen ?

Dat zijn vragen die onbeantwoord moeten blijven door gemis aan archief. Zeker is, dat in den ouden tijd én grond én klimaat uitstekend waren voor katoen, en de werkkrachten door bestaan der slavernij zeer goedkoop.

Dit jaar opnieuw heeft men een begin gemaakt met de teelt van katoen, waarvan men de beste verwachtingen heeft.

Hoe staan de kansen op het oogenblik voor het welslagen dier cultuur; **zal het de moeite waard wezen, dat** Saba in de toekomst hierin door het Gouvernement geholpen wordt?

De eerste vraag is eene algemeene: Is een of andere winst-afwerpende cultuur op Saba mogelijk? of juister: Kan van Saba's bodem eenig product verkregen worden, *voor uitvoer bestemd*, dat den bewoner eene goede winst kan opbrengen.

Op Saba is iedere cultuur mogelijk, dat heeft de ondervinding bewezen, doch heeft met vele moeilijkheden en bezwaren te kampen. En deze komen voort niet uit hoedanigheid van grond of klimaat, ook niet zoozeer uit het gebrek aan werkkrachten, maar vooral uit gebrek aan transportmiddelen en hooge vrachtkosten.

Grond en klimaat zijn uitstekend, dat zal niemand betwijfelen. Regen en droogte volgen elkander bijna geregeld op — bijzonder droge tijden zijn uitzondering — hooger in de bergen, wordt de grond vochtig gehouden door zware dampen; in de nachten is er steeds een sterke neerslag, door den dag geen verzengende zonnewarmte. De vruchtbaarheid van den bodem maakt bijna iedere cultuur mogelijk.

Het gemis aan werkkrachten is eenigzins bezwaarlijk voor een cultuur op Saba. Het klein aantal mannelijke bevolking, dat op Saba leeft en werkt, kan men in twee klassen onderscheiden. Een gedeelte zijn, — zeer typisch hen zoo te noemen — „levende liften", wier eenig en uitsluitend werk het is, goederen en menschen op en naar beneden te dragen, terwijl zij voor elk ander werk niet te vinden zijn.

Het andere gedeelte houdt zich bezig met landbouw.

Als eigenaar der gronden, bewerken zij den grond ook zelf; van af de voorbereiding van het land tot aan de verzending hunner producten is het het werk hunner eigen handen.

Losse werklui als zoodanig zijn er op Saba niet.

De een of ander, die zich als veldarbeider verhuurt, doet dit alleen tegen hoog dagloon.

Voorzeker is dit een niet te onderschatten moeilijkheid in eene cultuur.

Het grootste bezwaar echter zijn de transportkosten en middelen van export.

Dit staat den uitvoer van bijna elk artikel in den weg, en maakt ook, dat alléén die te Saba gecultiveerde artikelen, die tegen een hoogen prijs op de markt verkocht worden, voor export geschikt zijn.

Enkele voorbeelden hoe dit bezwaar uitvoer van sommige artikelen onmogelijk maakte.

Indertijd toen de zwavel, die op Saba in groote hoeveelheid gevonden wordt, op eene gemakkelijke wijze kon verscheept worden, — namelijk langs kabels, die gespannen waren van af de mijnen tot de ligplaats der schepen werd de zwavel in bakken neergelaten en ingescheept —was de uitvoer ervan loonend en schonk het den exploiteurs rijke verdiensten.

Zoodra echter de groote orkaan van 1877, het groote gevaar had aangetoond om in de nabijheid der mijnen, aan de Noordkust van het eiland, te ankeren, kwamen geen schepen daar ter plaatse weer zwavel innemen, en kon de zwavel alleen vervoerd worden door ze naar een der bekende veilige baaien te dragen. Van de Noordkust moest men dan het geheele eiland rondloopen naar de baaien, gelegen aan Zuid en Oost kust.

De lengte van die afstand van ongeveer twee volle uren klimmen en dalen maakte de onkosten te hoog, en de exploitatie hield op.

Jaren geleden brachten de bekende soort Saba-aardappelen, van ZES TOT ZEVEN DOLLAR per vat op. Een mooie prijs!

Door de concurrentie met de Hollandsche en Amerikaansche aardappelen wordt den landbouwer thans slechts 3 DOLLAR betaald, daar de kooplieden nog f 3,05 aan vervoerkosten moeten betalen om ze van het bouwland naar Curaçao te vervoeren. Van daar dat dan ook de lust voor de aardappelencultuur er langzamerhand uitgaat. Met uien, charlotten, bananen, die op Saba in massas geoogst worden, is het dezelfde moeilijkheid.

Het is dan ook te begrijpen, dat de landbouwers gretig uitzien naar eene andere cultuur, die hen meer winst kan afwerpen, dan hetgeen zij tot nu toe verbouwden.

En dit is op het oogenblik de katoenteelt. Met lust en ijver is men er thans mee begonnen

Is daar iets van te verwachten? Dr. van Hall, oud-inspecteur van den landbouw van West-Indië, en oud-Directeur van het Landbouw Proefstation in Suriname, die op inspectie van den landbouw op de Bovenwindsche eilanden, LANGS Saba zeilde, geeft den Sabaneezen al bedroefd weinig hoop.

In zijn Bulletin over katoencultuur van Jan. 05 schrift hij:

„op Saba zal de teelt wel niet **mogelijk zijn,"**

Inderdaad niet erg aanmoedigend! Echter, wat is de opinie der Sabaneesche landbouwers?

Zij, menschen van ondervinding, bekend met hun grond en klimaat, die goed op de hoogte zijn van verschillende culturen, door hen zelf in het buitenland bewerkt, hebben goede verwachtingen.

Volgens hen, ontbreekt land, uitstekend geschikt voor de katoenteelt, op Saba niet.

Boven in de bergen, en de landerijen, hooger gelegen dan het dorp Windwardside, is katoenteelt volstrekt onmogelijk, daar de vochtigheid te groot is voor katoen en een oogst zeker zou doen mislukken.

Plaatsen die voor katoen in aanmerking komen, de vlakke grond van de Bottom, de Troyhill, de 500 acres groote Springbay, Jules Quarter 300 acres groot, Level en Booby Hill 125 acres, Flatpoint 100 acres en meerdere andere plaatsen van minder groote oppervlakte. Deze plaatsen zijn zeer geschikt voor de katoencultuur, omdat zij veel zon hebben en geregeld worden vochtig gehouden door regenbuien en sterken neerslag. Deze allen zijn uitgestrektheden, die bij gunstige omstandigheden ontzaggelijke massas katoen kunnen opleveren. Als men weet, dat van een akker 800 pond katoen kan verkregen worden en dat wel tweemaal 's jaars, welk eene hoeveelheid kan dan ieder jaar niet uitgevoerd worden.

Van dien kant dus geen moeilijkheid.

Hoe echter staat het met bezwaren van Verbouwing en Vervoer?

Het gemis aan werkkrachten is zeker een groot bezwaar voor de katoencultuur. Kon men volop werkvolk tegen een matig dagloon huren om op de gronden te arbeiden, dan zou al het voor de katoen geschikt land spoedig in katoenvelden kunnen herschapen worden. Nochthans kan dit bezwaar eenigzins overkomen worden door eene successievelijke beplanting der gronden, zoodat den grondbezitter-landbouwers gelegenheid blijft elkander te helpen.

Het klimaat op Saba is zóó, dat er geen speciale plant — of oogsttijd is. Zoolang de rijkdom van de grond het toelaat, volgt de nieuwe planting onmiddelijk de oogst, en in gunstige omstandigheden, geeft dit wederom oogst, onverschillig welk jaargetij.

Zouden de landbouwers zoo successievelijke planten, dat de bewerking van den grond, planting of oogst van den een juist valt in een tijdperk, dat de katoen op den akker van een ander geen speciale verzorging noodig heeft, en zij dus hun medelandbouwer kunnen helpen, en dit geregeld successievelijk doen, dan is de kwestie van de schaarschte der arbeidskrachten ook ten deele opgelost.

Wat verder betreft de transportkosten. In het ongunstigste geval zal voor vervoer naar de ankerplaatsen f 1,25 betaald worden voor 100 pond ongeginde katoen. Voorwaar een hoog bedrag.

Doch blijft de katoen den prijs houden, die dit artikel op het oogenblik heeft n.m. f 1— per pond lint en werd er gelegenheid gegeven die katoen op de plaats zelf te ginnen, te verpakken, en direct op St Kitts te verschepen, dan zou niettegenstaande de hooge kosten voor het transporteeren, nog eene flinke winst kunnen gemaakt worden. Verzenden naar St. Eustatius, daar ginnen, verpakken en verschepen naar St. Kitts zou de kosten veel meer verhoogen.

Hoe nu is de kwaliteit van de Saba–katoen? De Sea-island katoen op Saba geteeld geeft dezelfde goede kwaliteit als de zoo herhaaldelijk geprezen katoen van St Eustatius. Katoen van Saba, eenigen tijd geleden te St Eustatius bewerkt en verscheept, heeft dit bewezen. Men mag dus ook daarom denzelfden mooien prijs verwachten.

Het percentage van de Saba katoen in zelfs iets beter dan dat van St. Eustatius. Heeft men bijv. 100 pond katoen van St. Eustatius, dan geeft dit na ginning ongeveer 26 pond lint, terwijl eene gelijke hoeveelheid op Saba geoogst, ongeveer 30 pond lint geeft.

Voegt men daarbij nog de waarde van het zaad, die ongeveer het vijfde deel is van de waarde van het lint (per pond), dan blijkt dat de katoencultuur bij welslagen den Sabaneeschen landbouwers een goed middel van bestaan schenken kan.

Dezer dagen is de eerste katoen geoogst. In Januari ll. geplant met oud zaad, waarvan veel niet opkwam, werd er op eene uitgestrektheid van een acre reeds 157 pond geoogst.

Dat geeft moed en eene stille hoop dat op Saba de teelt *wel mogelijk zal zijn.*

Blijkt later de cultuur op te nemen, dan zou hulp van het Gouvernement zeker de moeite waard zijn, en zouden gelden uitgetrokken voor de katoencultuur op Saba, voor ginnen, verpakken etc., **zeker goed besteed zijn.**

ONTWERP.

Verordening tot wijziging der verordening van 29|31 December 1883, houdende vaststelling van een reglement voor de haven van Curaçao. (*P. B. 1883 No. 23*).

Art. 1

Aan art. 8 van bovengenoemde verordening worden een derde en een vierde lid toegevoegd, luidende:

De havenmeester zorgt, dat zoodra de brug opengaat om een vertrekkend schip door te laten, er een roode vlag aan den vlaggestok op het Waterfort worde geheschen.

Zoolang deze vlag waait, zal geen schip, dat zich buiten de haven bevindt, de haven mogen binnenvaren.

Art. 2.

Achter artikel 8 dier verordening wordt het volgende artikel ingevoerd:

Art. 8 bis.

De havenmeester zorgt, dat zoodra de brug opengaat om een binnenkomend schip door te laten, er een blauwe vlag aan den vlaggestok op het Waterfort worde geheschen.

Zoolang deze vlag waait, zal geen schip, dat zich binnen de haven bevindt, zijn ligplaats mogen verlaten.

Deze verordening treedt in werking op een door den Gouverneur te bepalen dag.

Gegeven te Willemstad den

Memorie van Toelichting.

Het is gebleken, dat het noodig is, dat schepen, die de haven binnenkomen of verlaten, met meerdere zekerheid kunnen weten, dat de vaart in de haven op dat oogenblik vrij is.

Het is o. a. onlangs voorgekomen, dat Hr. Ms. Zeeland, toen zij de haven uitging, juist in het nauwste gedeelte van den ingang een schoener moest passeeren, die binnenkwam. Doordat deze zeer handig manoeuvreerde en niet diep ging, kon het vaarwater vrij blijven en een aanvaring worden voorkomen. Had de Zeeland hier te doen gehad met een grooter schip, dan zou dit waarschijnlijk noodlottige gevolgen hebben gehad.

Een ander keer gebeurde het, dat Hr. Ms. Zeeland, de haven van uit het Schottegat instoomende, dicht voor de haven een stoomschip ontdekte. Men verkeerde een korten tijd aan boord in zeer onaangename spanning, doch zette vaart door, toen men van het Waterfort zag seinen „de haven is versperd" en men begrepen had, dat het sein gericht was aan het buiten zijnde schip.

Om zulke voorvallen, die tot ongelukken aanleiding zullen kunnen geven, te voorkomen, worden de onderhavige veranderingen voorgesteld.

De artikelen zelf behoeven, naar het ondergeteekende voorkomt, geen afzonderlijke toelichting.

Willemstad, den 12n. Juli 1912.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Naschrift van de Redactie.

Een enkele opmerking.

Ons dunkt, dat er nog een derde goede en nuttige wijziging aan kan worden toegevoegd.

Art. 8.

„De loods draagt zorg, dat van een vertrekkend of binnenkomend schip geen sein gegeven worde tot opening der brug, dan wanneer aan boord alles werkelijk gereed is om onverwijld uit of binnen te varen."

Reeds nu komt het herhaaldelijk voor, dat de brug al lang open is en de vertrekkende of binnenkomende boot maar niet komt opdagen. Het verkeer over de brug is meermalen een kwartier lang, soms een half uur en nog langer gestremd. Als de scheepvaart toeneemt zal de brug nog meer open moeten. Maar dan mag in het reglement voor de haven van Curaçao ook niet ontbreken een artikel, dat het noodeloos openstaan der brug voorkomt. Daarbij, in het vervolg zullen niet slechts de voetgangers aan wal, maar ook de schepen voor of in de haven onnoodige stremming in het verkeer kunnen ondervinden, als dit niet geregeld wordt.

Wij geven onze opmerking gaarne voor iedere betere.

BOVENWINDSCHE STEMMEN.

St. Eustatius 10 Juli.

Bij het vertrek van Dokter Barends naar Bonaire, zal tijdelijk de geneeskundige dienst van Saba en St. Eustatius waargenomen worden door den geneeskundige van St. Eustatius. 't Is wel niet de volmaaktheid aldus, doch bij gebrek aan beschikbare doktoren op de Bovenwindsche, is het nu eenmaal een noodzakelijk kwaad. Toch is er op geneeskundig gebied nog wel een en ander voor verbetering vatbaar. Zoo b.v. wanneer een der doktoren op verlof is, gelijk zich thans het geval voordoet op St. Eustatius, vinden wij het alleronaangenaamst, wanneer gedurende dien verloftijd ons eiland van alle geneeskundige hulp verstoken blijft. Een onzer ingezetenen zag zich gedurende de afwezigheid van Dr. Griffith verplicht, een sloep af te huren om Dr. Hopkins van St. Martin te halen en weer terug te brengen. Gelukkig was de betrokkene persoon een man „in bonis", want voor 9|10 onzer Statianen valt aan zulke weelde niet te denken. Toch zijn onze armen ook even goed aan zulke ziekten blootgesteld. Doch hoe daarin een gunstige oplossing te vinden? M. i. zou gedurende zulk een verloftijd, een wekelijksch bezoek van een der buurtdoktoren geen overdreven eisch zijn; zulks is mij gebleken bij aanwezigheid van Dr. Hopkins alhier uit het feit, dat zooveel anderen ook de gelegenheid te baat genomen hebben om Dr. Hopkins te consulteeren. Ja zelfs is mij gebleken, dat een bezoek van andere doktoren, ook bij aanwezig zijn van den plaatselijken geneeskundige een zegen zijn zou.

Want hoe menigmaal ziet men menschen in zee steken met de bedoeling eens een anderen dokter te raadplegen, en telkens, wanneer de oorlogsbodem op onze ree ligt, worden de officieren van gezondheid bestormd door menschen, die hun raad willen inwinnen.

Eene verandering ten goede is ook in dit opzicht reeds gekomen door de verandering van mailsloep in een alleszins geriefelijk schoenertje. Naar ik hoor, is het uitstekend ingericht voor passagiers, zoodat onze arme zieken bij een eventueel reisje naar St. Kitt's of St. Martin, eene mooie gelegenheid hebben om dat reisje gauw en zonder ongemakken te maken. Bij de eerste reis van dezen mailschoener waren wij reeds om drie uur in den namiddag in bezit onzer mail, waarop we vroeger dikwijls wachten moesten tot 's anderen daags 's morgens.

Bij het zoo vlug binnenloopen van dit schoenertje benijdde ik Jan Paul zijn zeekrabbennatuur, want werkelijk voor iemand, die niet te danig zeeziek is, lokt zulk een snelzeilend een geriefelijk schoenertje uit tot een rondreisje. Van Jan Paul gesproken, mocht hij zijn geveilde groene broek nog niet aan den man gebracht hebben, dan houd ik mij sterk aanbevolen voor dat kleedingstuk. Ik zie hier dagelijks, pal voor mijn huis, een school van jongens rondom den steiger zwemmen of plassen, en geen een draagt een zwembroekje. Gaarne geef ik hem in ruil daarvoor eenige Neerlandia-nummers voor zijn rammelenden „Nederland". Ofschoon het hier ook niet veel regent en bijgevolge ook niet veel groeit, is de nood toch niet zoo hoog gestegen, dat de beesten hier papier verslinden. Nu ik bezig ben over beesten te spreken, wil ik terloops even melding maken van een door onze politie gehouden jacht op honden, waarvoor nog geen belasting betaald is. Ik kan bijna niet gelooven, dat thans alle honden, voor welke nog niet betaald is, het leven gelaten hebben, daar ik reeds sinds eenige nachten in mijn nachtrust gestoord word door een verbazend hondenburengerucht, afkomstig van echte vechtersbazen van honden. Dat zulke onopgevoede honden thuis hooren bij menschen, die er voor betalen, is bij mij wel aan eenigen twijfel onderhevig. Waarom dan sommige honden neerschieten, terwijl andere maar ongestoord kunnen blijven vrijbuiten.

Medio Juli zal er hier landraadskeuze plaats hebben, daar de Heer Groebe zal aftreden. Als tegencandidaat heeft zich opgeworpen de Heer Hinni H. Johnson, en men zegt, dat hij een ernstig candidaat zijn zal.

De Heer S. van de Vrede, hoofd der openbare school, is onlangs om gezondheidsreden voor een maand naar Saba op verlof. We hopen, dat de Sabaneesche lucht hem goed zal doen, en dat hij weldra weer met herwonnen krachten zijn taak kan voortzetten.

Saba 30 Juni 1912.

Onze beschouwingen komen altijd met de trekschuit. Zooals trouwens hier alles. Dat heeft echter, gelijk alle andere zaken zijne goede en **kwade zijde. De kwade zijde er van**

is voor iedereen duidelijk, de goede zijde is deze, dat men tijd heeft voor denken wikken en wegen, alvorens te spreken of te schrijven. Volgden wat meer menschen het trekschuit-systeem, ik geloof dat hun ideeën, beweringen etc minder vaak een Titanic-pech zouden ondervinden. Want zeer dikwijls ook in het beweren is snelheid omgekeerd evenredig met veiligheid en succes.

Bij het lezen van het V.V. der Rapporteurs van de Kol. Begr. voor 1913 hebben wij verbaasd gestaan weer te moeten vernemen dat ons huishoudentje — ik bespreek dat van Saba alléén — nog voor vereenvoudiging van het ambtenaarscorps vatbaar zou zijn, welke hierin zou bestaan dat ons eiland gebracht werd onder den Gezaghebber van St. Martin, terwijl aan 't hoofd van 't eiland een districtmeester werd gesteld om vervolgens de eilandbewoners zelf „wat kruimels te laten oprapen die van de tafel..." etc. zooals een koloniaal weekblad zich uitdrukt.

Wat het eerste betreft: zal die verandering, en aanstelling van een districtmeester als hoofd van het eiland, een vermindering van uitgaven ten gevolge hebben?

Kan een districtmeester van Saba, die

1o. het gezag heeft over en de verantwoordelijkheid draagt van zijn district eiland;

2o. moet staan over de lagere volksklasse en nettere standen;

3o. goed bekend moet wezen met Administratie en Wet,

4o. een man van groot vertrouwen moet zijn;

5o. in sommige urgente gevallen onafhankelijk op moet treden;

9o. bij sommige gelegenheden groote onkosten heeft etc. etc.

Kan zoo'n districtmeester met veel lager traktement worden bezoldigd dan een Gezaghebber thans heeft? Onmogelijk. Men kan voor zoo'n eiland-districtmeester niet een ambtenaar benoemen, die juist als klerk postkantoor of Secretarie heeft verlaten, waar hij enkele jaren buiten bezwaar van de schatkist gediend heeft en met een aanvangstraktement zijn ambtenaarsloopbaan begint.

Die post draagt te veel verantwoordelijkheid mede.

Het eenige resultaat dezer bezuiniging zou dus wezen verandering van naam voor een hoofdambtenaar en bovendien zou ze in plaats van verminderen de uitgaven nog verhoogen. Want men zou te betalen krijgen: reiskosten voor den Gezaghebber van St. Martin, die zijn districten Saba en St. Eustatius geregeld moet inspecteeren, reiskosten van de districtmeesters, die somtijds mondeling zaken te behandelen hebben met hun chefs en wat nog al meer.

Is deze heele bezuiniging dus alleen een kwestie van verandering van naam, geef dan het hoofd van het eiland den titel van Gezaghebber en niet van Districtmeester, en laat hem met zijn macht ook zijn waardigheid. Dat zal het prestige van dien ambtenaar onder alle standen hooghouden, vele moeiten, moeilijkheden en onkosten, die voortkomen uit zijn afhankelijkheid van St. Martins gezaghebber, voorkomen en een waarborg geven, altijd een vertrouwd en ondervindingrijk persoon aan het hoofd te zien.

Een tweede niet onbelangrijke bezuining zou bestaan hierin: dat de lagere ambtenaren zooveel mogelijk uit de ingezetenen van elk eiland worden gekozen en dat in de politie-dienst wordt voorzien door het aanstellen van inlandsche veldwachters. Men zou daardoor een niet onbelangrijke bezuiniging kunnen verkrijgen op traktementen, verlofstraktementen, overtochtsgelden.

Hoe zijn de lagere posten hier verdeeld, valt er op hun traktement te bezuinigen, kosten zij veel aan overtochtsgelden?

De Gezaghebber van Saba is tevens Ambt. van B. S., Kantonrechter en Ontvanger.

Hoofd der school in W.W.Side is Op. Min.

De havenmeester is tegelijk Commies 1ste klas, lid van de Belasting-Commissie.

Eén persoon is Postmeester, IJkmeester, Griffier, Notaris.

Al deze dignitarissen, die „de kruimels oprapen", zijn met drie politieagenten hier gestationeerd, *uit de kolonie zelf geboortig*, die het Gouvernement niet alleen niet veel kosten aan salarissen, maar ook niet aan overtochtskosten.

Inderdaad bezuiniging door vereenvoudiging van het bestuur op dit eiland is onmogelijk, indien men een goed bestuur behouden wil.

Daarenboven zou het onredelijk zijn, daar of aan de ambtenaren zou tekort gedaan worden, of den bewoners een flink en degelijk bestuur zou onthouden worden, waarop zij toch als onderdanen van Nederland recht hebben.

Al onze buren klagen over groote droogte en wij kunnen ons gevoegelijk bij hunne klacht aansluiten. Als men de top van de rots uitzondert, die voortdurend door voorbijtrekkende wolken wordt vochtig gehouden, kan men zeggen dat Saba een treurigen tijd doormaakt. Velden, tuinen, regenbakken, alles staat droog. Regenwater kan alleen duur gekocht worden, water uit de wellen die aan de zeekant ontspringen, met veel moeite worden aangebracht. Van Gouvernementswege is men thans een reuzenregenbak aan het bouwen, die in latere droogten veel dienst doen zal, doch momenteel heel wat van dat thans kostbaar artikel verzwelgt.

We willen hopen, dat ons land spoedig worde gezegend met een overvloedigen regen, die het gevaar voor orkaan ook minder zal maken.

Bij eene latere beschikking van het Gouvernement wordt bepaald, dat er gecontracteerd zal worden met de eigenaars van de Schoener „Robert C. Harris" en de sloep „Alliance", twee uitstekende schepen, om de verbinding tusschen onze eilanden te onderhouden. Eén schip voor de route St. Martin-Saba-St. Eustatius-St. Kitts en vice versa, de andere voor St. Martin-St. Kitts V.V.

Daar de eerste dienst de voornaamste is en in het belang der bewoners van alle eilanden, de tweede slechts ten gerieve van St. Martin, is het zeker niet te egoistisch te verlangen, dat de confortabel ingerichte snelzeilende schoener, bestemd wordt voor de verbinding van alle eilanden.

Ende, de Bovenwinders blijven het Gouvernement dankbaar voor deze verbetering, die zoo hoog noodig was

Jan Paul zou dit kunnen getuigen met een volborstig „geen kwestie van"!

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

15 Aug. a.s. hoopt de Eerw. Pater L. SUERMONDT, Professor aan het St. Dominicuscollege te Nijmegen, zijn zilveren Priesterfeest te vieren. Wij meenen den velen vrienden van Pater SUERMONDT een dienst te bewijzen met deze aankondiging.

***

De Eerw. Overste van het St. Antonius-gesticht op Pietermaai, Sr. MARIE GONZAGA, hoopt 26 Juli a.s. haar zilveren professiefeest te vieren, evenals de Eerw. Zuster MARIE MACHUTA, die werkzaam is op Habay.

De Eerw. Soeur GONZAGA kwam 21 Oct. 1906 op Curaçao en de Eerw. Soeur MACHUTA 21 Juni 1890.

Reeds bij voorbaat bieden wij beiden Eerw. Jubilaressen onze gelukwenschen aan en hopen dat H.E.W. een mooi feest vieren, ze verdienen 't beiden ten volle.

Hoog Bezoek.

Donderdag ll. bracht de H. E. G. Heer Gouverneur, vergezeld van zijn Militairen Adjudant, een bezoek aan het St. Thomas-college en aan de kostelooze Fratersscholen der Overzijde.

De Prinses Juliana

is bang geworden voor de aanstaande ontploffingen in onze haven, zegt *El Imparcial*, en bergt het veege lijf in het dok van Trinidad, waarna het koers zal zetten naar Suriname, om misschien overgenomen te worden als Koloniaal Vaartuig voor rivierdiensten, volgens *De Cur. Courant*.

Gedistilleerd Water.

De droogte heeft ook invloed op het water in de putten en nu vreest de firma MADURO voor een gebrek aan water te zullen komen te staan. Zeer voorzichtig heeft zij besloten slechts halve dagen te pompen, om zoo langer het water gelegenheid te geven de putten weer wat te vullen.

Dit is een goede maatregel, ofschoon wel wat lastig voor de aangeslotenen aan de waterleiding, die nu slechts tot 12 uur 's middags water uit de leiding kunnen verkrijgen. Vooral voor bad- en closet is dit bezwaar moeilijk te ondervangen, daar het water op die plaatsen niet in voorraad kan gehouden worden, zooals voor drinkwater zou kunnen geschieden.

Een enkele vraag meenen wij nog in het belang van het Publiek te mogen stellen. Zou het niet billijk zijn, dat de Firma nu ook het maximum-tarief van f 3.50 weer wat verlaagde, nu zij slechts in staat is een minimum- hoeveelheid water te leveren.

De Alabama

is gisterenmiddag binnengeloopen.

Er stond een zeer sterke stroom, terwijl het schip slechts 3 voet diep in den kop geladen lag, zoodat 't niet naar 't stuur luisterde. Het tolde gewoonweg rond in den havenmond. Men liet beide ankers vallen, waardoor voorkomen, werd dat het schip vastraakte; nu heeft het slechts een weinig over het zand geschoven.

De nood op de eilanden.

Op initiatief van den Gezaghebber hebben de Heeren G. W. HELLMUND, J. E. R. HERRERA en R. L. RIGAUD zich in commissie vereenigd om een collecte te houden onder de meer gegoeden van Bonaire. De collecte bracht fl 64 op.

De Groep „Ned. Antillen" zond ook nog fl 150, terwijl de afdeeling „Bonaire" van hetzelfde A. N. V. fl 50 er bij voegde.

Het volk van Bonaire is zeer dankbaar voor dezen troost en steun in hun armoede.

Maar er is nog zeer veel noodig

Op Aruba is het ook zeer treurig gesteld, terwijl er tot dusverre nog weinig hulp voor dit eiland inkwam Zeer vele menschen lijden aan scheurbuik, alleen op Sta. Cruz reeds meer dan 200. Het meerendeel dezer lijders is bedlegerig en kan absoluut niet werken. Wat dus zeggen wil, dat zij volstrekt van alle verdiensten verstoken zijn en slechts op de weldadigheid van anderen zijn aangewezen.

De kwaal komt voort uit het gebrek aan goed drinkwater, dat, wat de menschen gebruiken, is brak. De armoede is op St. Cruz misschien wel het ergste en het meest algemeen. Meermalen gebeurt het dat arme zieken een geheelen dag zonder eten moeten blijven. Als het zoo nog lang doorgaat zullen vele menschen sterven van gebrek.

Dat de gegoeden van Aruba nu ook eens de handen in elkander slaan en gezamelijk wat hulp bieden voor de armen.

Misschien, dat ook van Curaçao uit een of ander medelijdend hart genégen is wat te helpen. 't Is ook voor Aruba hoog noodig.

El Imparcial.

Deze geachte Collega gaat heden zijn 39sten jaargang in, met welk feit wij de Redactie van harte geluk wenschen.

Een drenkeling.

Een jongentje van 9 á 10 jaar waagde het spriet te loopen over de in restauratie zijnde Rifbrug met het gevolg, dat hij te water geraakte.

De Heer MAURICIO NAMIAS DE CASTRO zag het gevaar, waarin de knaap, die niet zwemmen kon, verkeerde en sprong hem gekleed na. Hij had het geluk een menschenleven te redden. Bravo!

Dankbetuiging.

In dank ontvangen.

Van de Hamburg-Amerika Line het Juni-nummer der Hambur-American Gazette.

Van firma C. WINKEL & ZONEN een monsterfleschje Ponche-crema.

Een mooi boek.

Wij ontvingen ter inzage: THE WEST INDIES including *The Isthmus of Panama and Bermuda*. Het wordt uitgegeven bij W. H. & L. COLLINGRIDGE, 148, 149 Aldersgate street, E. C. te Londen, en is bewerkt door ALLISTER MACMILLAN.

Het handelt over de geschiedenis, land en volk, handel en industrie van de West Indiën, en is zeer rijk uitgegeven met tal van mooie platen.

Ook aan ons hoofdeiland Curaçao werd een flinke plaats afgestaan. Wij mogen tevreden zijn over de algemeene beschouwing. Compleet of correct is alles nu juist wel niet, maar er wordt toch geen kwaad over ons verteld, wat reeds veel waard is.

Meer waarde heeft de meer gedetailleerde behandeling onzer verschillende handelshuizen. Wij zullen hiervan eenige uittreksels geven:

Curaçao Trading Company. Na zeer veel woorden van grooten lof over de activiteit der Curaçaosche Handel Maatschappij vervolgt de schrijver: „Het zal voor de meesten onzer Lezers wel een heele verrassing zijn, als zij vernemen, dat de prijzen der steenkolen op Curaçao lager zijn dan op elk ander kolenstation in de Caraibische zee. Curaçao, met zijn onovertroffen klimaat, is altijd veilig, daar het buiten de orkaanzône ligt. Het is zeer geschikt gelegen voor schepen die van Colon naar Europa gaan en vice versa, en het staat bekend als veel grootere gemakken tot „kolen" aan te bieden dan welke andere haven ook in de West-Indië".

De Firma S. E. L. MADURO & SONS wordt geprezen om haar ondernemingsgeest in zake electrisch licht, gedistilleerd water etc. Verder lezen wij nog: Het feit, dat Curaçao het best gelegen eiland is om schepen, varende tusschen Zuid-Amerika en de havens van de Golf van Mexico, van kolen te voorzien, wordt nog vergroot door de inrichting welke deze firma in hare onderneming heeft aangebracht. Zij zijn de eenige agenten van de zoozeer gewilde „C. C. B. Pocahontas" rookloze, semi-bitumineuze kolen, waarvan zij, evenals van de Welsh-kolen altijd groote voorraden opdoen. Hun werf „Nieuwe Werf" — met electrisch licht verlicht, meet 700 voet langs zee, en het water erlangs is diep genoeg voor de grootste schepen. Deze firma is houdster van het veel geprezen vlugheidsrecord waarbij een stoomboot van 600 ton kolen werd voorzien met een gemiddelde vlugheid van 142 ton per uur, alles handarbeid. Als hun „kolen" in volle werking is geeft de firma werk aan honderden menschen, terwijl zij voortdurend ± 90 personen in dienst heeft. De schepen kunnen nacht en dag kolen, ook des Zondags en kunnen ieder uur uitvaren. De eenige havenrechten zijn de loodsgelden, welke de $ 30 ook voor het grootste schip niet te boven gaan. De schepen die kolen innemen langs de werf van de Firma S. E. L. MADURO & SONS zijn vrij van lig- en uitklaringsgelden, en kunnen tijdens het kolen van gedistilleerd water worden voorzien."

Dergelijke reclame in zulk een mooi en veel verspreid boek is goud waard en zal wel mede werken om Curaçao als kolenstation nog meer bekend te maken.

Behalve boven genoemde worden er nog een twintigtal handelshuizen even mooi en aanbevelend besproken.

Dit boek verdient ook op Curaçao veel verspreid te worden.

Een enkele opmerking ten slotte. Als de Vereeniging tot Bevordering van het Vreemdelingenverkeer tot stand mocht komen en een „Gids van Curaçao" zal samenstellen, moet zij zich van nieuwe clichés voorzien. De overige plaatjes in *The W. Indies* zijn alle veel mooier dan de meeste van Curaçao; deze zijn over 't algemeen te peuterig en willen te veel op een enkel kiekje geven. Men moet zich bij eventueele nieuwe opnamen meer toeleggen om een enkel huis, hoek van straat, groepje van menschen, kijkje in de haven, over de bergen etc. zeer duidelijk uit te laten komen. Zij spreken nu niet genoeg en daarom gaat dikwijls juist het meest typische verloren.

Officieele berichten.

Overgeplaatst zijn:

de aspirant-klerk J. F. K. PERRET Gentil van de Gouverdements-Secretarie naar de Administratie van financien;

de geemployeerde M. B. DAAL van het Postkantoor naar het Parket van den Procurcur-generaal;

de geemployeerde C. MARIUS N. HAAYEN van het Parket van den Procureur-generaal naar het Postkantoor; en

de geemployeerde B. Q. v. d. V. ZEPPENFELDT van de Administratie van financien naar de Gouvernements-Secretarie.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 19 Juli 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG........	0 22
ZOUT per vat van 180 K.G........	f 0 80
DIVIDIVI per K.G........	„ 0 05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0 70
id. per KG. 2e kw.	„ 0.60
HUIDEN per K.G........	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G........	„ 1.20
WOL per K.G........	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G........	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G........	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):	
Kwaliteit No. 1........per dozijn	„ 3.75
„ „ 1 (gebleekt) „	„ 3.87
„ „ 2 „ „	„ 5.—
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7.—
„ „ 5 „ „ (OLA)	„ —.—
„ „ 6 „ „	„ 9—
„ „ 7 „ „	„ 9—
„ „ 8 „ „ (OLA)	„ 10
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ (OLA)	„ 10
„ „ 11 „ „	„ 15
„ „ 12 „ „ (OLA)	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ (OLA)	„
„ „ 15 „ „	„ 18

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

77 ratten

78 muizen.

Uit de nabrige Republieken.

SANTO DOMINGO.

De vorige maand is er in deze republiek weer een begin van revolutie geweest, welke echter binnen een paar weken door de troepen van President ELADIO VICTORIA onderdrukt werd. Verschillende personen werden gevangen genomen, terwijl kleine groepjes revolutionairen, die in de bergen zich verscholen en de omstreken onveilig maakten, zich successievelijk kwamen overgeven en hunne wapenen inleverden. Zij werden kerker gebracht, omdat hun aanvoerders, naar het schijnt, Grl. TOÑO VERAS op slag gedood en Grl. JUAN RODRIGUEZ zwaar gewond werden.

De Regeerings troepen schijnen snel en doortastend te zijn opgetreden, zoodat deze revolutie reeds in den beginne kon onderdrukt worden, en alles nu weer rustig is.

— Santo Domingo neemt buitengewone maatregelen om besmetting met pest van Porto Rico en Cuba te voorkomen.

Hoe het met den handel in deze republiek staat, kan men het beste opmaken uit het volgend staatje der Douanen van Macoris. Het loopt over Mei 1912.

In deze maand voeren 102 schepen uit deze haven alleen, 85 van de inlandsche vloot voor de kustvaart, 17 buitenlandsche schepen.

Er werd uitgevoerd :

suiker	11.093.846	Kilo.
cacao	102.591	„
suikerstroop	115.000	„
honig	2.031	„
guayacón	9.516	„
leer	836	„
oud koper	1.294	„
was	933	„
rum	363	„

De middelen bedragen

invoer	$	44.427,51
havengeld	„	8.097,15
uitvoer	„	1.066,02
accijns	„	1.006,74
posterij	„	270,32
totaal	$	4?.?67,74

Waarde van den invoer $ 99.534,18
„ „ „ uitvoer „ 696.540,84

Van een andere haven, Sanchez, werd uitgevoerd in Mei voor een waarde van $ 385.848,68 en ingevoerd voor $ 79.807,14.

Er werd daar ontvangen :

Aan uitvoerrechten	$ 19.513,22
„ invoerrechten	$ 34.801,34
totaal	$ 54.114,56

Buitenland.

MAROKKO.

Gevangen Duitschers in Marokko.

Niet lang geleden werd zekere heer Steinwachs, ingenieur van 't Marokkaansche mijn-syndicaat, door de bewoners van Ksima in het Saagebied gevangen genomen. De weg van den ingenieur leidde van Taradunt naar Agadir.

Daar er onder de Arabieren langs den weg, dien hij volgen wilde, een algemeene opstand was uitgebroken, besloot hij direct naar Agadir te reizen.

Het rooverneet Wsima, dat aan den mond van de Susrivier ligt, wilde hij 's nachts passeeren. In de duisternis verdwaalden de troepen en in plaats van 's nachts, kwam men 's morgens te Ksima aan. Alles scheen echter nog goed af te loopen; maar 's morgen om tien uur stiet men plotseling, slechts 5 min. van de grens van Agadir verwijderd, op een aantal gewapende Arabieren. Deze wierpen zich terstond op de niets kwaads vermoedende reizigers, rukten hen van de rijdieren en dienden ze eenige kolfstooten toe. Het aantal Marokkanen werd hoe langer hoe grooter, van alle kanten kwamen zij toegesneld. Steinwachs moest op een lastdier plaats nemen, zijn metgezellen moesten te voet volgen, terwijl de struikroovers de rijdieren der gevangenen bestegen en in optocht begaf men zich toen naar Ksima, naar de woning van sjeik Abberachnam. Onder voortdurende mishandeling moest men langs bijna onbegaanbare wegen twee uur lang voortrukken. Toen Steinwachs 'n hoop jagers, die hem wilden slaan, met den voet wilde terugdrijven, werden hem onmiddellijk eenige kolfslagen toebedeeld. Van dat oogenblik af hield men hem een geladen geweer voor de borst. De ruiters sprongen voortdurend langs hem heen, en schoten hun geweren dicht boven zijn hoofd af.

Allen dachten, dat hun lijden in Ksima een eind zou nemen en de sjeik zijn onderdanen bestraffen zou. Alras bleek, dat deze verwachting niet bewaarheid zou worden. Te Ksima aangekomen, werd Steinwachs met de zijnen op een binnenplaats gebracht, waar al hun goederen genoteerd werden.

Later zouden zij dan niet kunnen beweren, dat zij bestolen waren! De begeleiders van Steinwachs werden in de ijzers geslagen, terwijl hij zelf in een vuil, van ongedierte wemelend vertrek werd opgesloten. Vijftien maal achter elkaar werden zijn koffers onderzocht, alles wat maar eenige waarde bezat, werd naar den sjeik of zijn zoon gebracht. Zelfs de kleeren, die Steinwachs droeg, werden hem afgenomen. Den eersten avond kreeg hij nog brood en thee, maar de volgende dagen wierp men hem slechts afgeknaagde beenderen toe. Tot op den dag van zijn vrijlating heeft hij toen niets gegeten.

Aan de onvermoeide pogingen van den Duitschen consul te Mogador is het te danken, dat Steinwachs zoo spoedig op vrije voeten werd gesteld. Van een ingrijpen van den Franschen consul hoorde men niets. Het Duitsche consulaat wist de caids van het Zuiden over te halen voor de gevangen genomen reizigers in de bres te springen. Na lange onderhandelingen verklaarde de sjeik zich ten slotte bereid alle gevangenen met hun dieren, wapens en alles wat zij bezaten vrij te laten, tegen een losgeld van 4000 doero's. Op het laatste oogenblik verhoogde de sjeik het losgeld tot 8000 doero's; maar voor de oorspronkelijk vastgestelde geldsom werd Steinwachs ten slotte op vrije voeten gesteld. Al het geroofde goed, ook zijn papieren, kreeg de ingenieur terug. Deze moest echter een verklaring onderteekenen, dat hij niets betaald had, dat niets van hem gestolen was, en dat men hem steeds goed behandeld had. Wilde men niet verzwijgen, dat de sjeik geld ontvangen had, dan moest men maar schrijven, dat Steinwachs uit dankbaarheid voor de goede behandeling den sjeik 200 doero's had geschonken. Deze verklaring moest onderteekend worden, maar werd natuurlijk onmiddelijk na de vrijlating van Steinwachs herroepen.

De Duitschers zijn op deze wijze gedurende 8 dagen de gevangenen der Marokkanen geweest. Daarna zetten zij de reis naar Agadir voort. Steinwachs heeft bij de Fransche regeering een eisch tot schadevergoeding ingesteld, welke door Duitschland krachtig wordt ondersteund.

Uit Parijs komt de tijding, dat de ministeraad het door generaal Lyautey opgemaakt program in zake Marokko heeft goedgekeurd. De generaal kan nu naar hartelust aan 't organiseeren gaan in het land van Moulay-Hafid.

Laatstgenoemde is te Rabat gearriveerd en daar met vorstelijke eer ontvangen.

De troepen stonden lang den weg opgesteld, de bevelvoerende generaal begroette Moulay-Hafid, het gebruikelijke aantal kanonschoten werd gelost.

Uit Fez wordt bericht, dat generaal Lyautey van den sultan een geschreven verklaring heeft ontvangen, waarin deze uitdrukkelijk belooft niet te zullen aftreden, voordat de omstandigheden zoodanig zijn, dat voor Frankrijk van zulk een stap geen nadeelige gevolgen te vreezen zijn.

Advertentien.

Voor de vele blijken van hartelijke deelneming ondervonden bij het smartelijk verlies van hunne innig geliefde dochter

Maria Virginia

betuigen hare diepbedroefde ouders, langs desen weg, hunnen oprechten dank.

Curacao 20 Juli 1912

J. L. Th. Heldewier Vignon
H. J. Heldewier Vignon Daal.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 13 JULI — 27 JULI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr. der Nederl.	A J v d Borden	14 Juli	New-York	15 Juli	Amsterdam
Alabama	Hendersen	14 „	New-York	14 „	Maracaibo
Philadelphia	H Highborn	16 „	La Guayra	17 „	New-York
Zulia	S S Morris	19 „	New-York	25 „	New-York
Alabama	Hendersen	21 „	Maracaibo	22 „	La Guayra
Oranje Nassau	G D Nieman	20 „	Amsterdam	21 „	New-York.
Caracas	Furst	25 „	New-York	25 „	La Guayra
Alabama	Hendersen	19 „	La Guayra	20 „	Maracaibo
Pr. Willem IV	P. C. v|d Graaf	28 „	New-York	29 „	Amsterdam
Schwarzwald	R Rauschenplat	12 Juli	Hamburg	18 Juli	Pto Colombia
Alexandrian	Reid	14 „	Liverpool	15 „	Sta Marta
Montserrat	Garriga	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Cittá di Milano	Ferraro	24 „	Génova	24 „	Colón
Barrister	Smith	20 „	Liverpool	20 „	Galveston
Sachsenwald	C v Luckner	25 „	Pto Colombia	27 „	Hamburg
L. Charlemont	B Keeling	18 „	New Port News	?	?

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Carlota H *	13 Juli	Pto Rico	*Camia H*	14 Julio	Maracaibo
Olga Lucila C	13 „	Rio Hacha	*Sirena H*	17 „	Maracaibo
Hattie I	13 „	Barbados	*9 de Abril H*	17 „	Aruba
9 de Abril H	13 „	Maracaibo	*Olga Lucila C*	18 „	Rio Hacha
Cor de Iesús C	13 „	Rio Hacha	*Refugio H*	17 „	Aruba
Providencia D	14 „	St Domingo	*Meteor H*	17 „	Maracaibo
Viuda Alegre D	15 „	St Domingo	*Lucia D*	18 „	Sto Domingo
Margarita C	15 „	Aruba	*Margarita*	18 „	Aruba
Dreadnought H	16 „	Isl Barlov	*Dreadnought H*	20 „	Aruba
Refugio H	16 „	Aruba	*Clara C*	20 „	Rio Hacha
Amadeo V	18 „	Maracaibo	*Viuda Alegre D*	19 „	Sánchez
Diana V	19 „	Pto Rico			

* 18 Juli is deze golet onze haven binnengeloopen na eenige dagen in quarantaine geweest te zijn.

19 Juli is de **PRINSES JULIANA** vertrokken naar Suriname via Trinidad waar ze zal dokken.

Drukker :
B. L. BOGAERS.